

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

[De Monachis.]

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

Sacrario operantur, qua de sacrario sunt, e-
dunt: & qui altari deseruiunt, de altario viuunt:
Ita Dominus ordinauit ijs, qui Euangelium
annunciant, de Euangelio uiuere. Quia,
Mat. 10. Dignus est operarius mercede sua.
&c. I. Cor. 9. Quis militat stipendijs suis un-
quam? Et si nos uobis spiritalia seminauimus,
magnum est, si nos carnalia uestra metamus?
Atque tunc infidelis erat & Cæsar, &
Sacerdotes plerique.

II. Quò improbius negantur posses-
siones iure teneri à S. Clero: cum sit,
Nu. 35. Præcipe filijs ISAE ut dent Leuitis
de possessionibus. Datumque est, Iosue 21.
Leu. 25. Et Leu. vlt. Qui agrum Domino
uouit, eum sacerdotes possidere iubentur.
Et talium Deus possessor est in fa-
mulo suo.

QVÆSTIO XXI.

*AN RES, Causæ, & persona Clericales sint di-
uino iure Exemptæ ab seculari
Potestate?*

XXXI. ANTICHRISTIANISMVS.

LUTHERANI Clericorum & personas, & Res. &
Causas quascunque politice subiiciunt.

CALVINIANI Res, causasque merè ecclesia-
sticas excipiunt. Vide in meo *Luthero-cal.* p. 2. q.
51. & in *Genealog.* p. 2. q. 13.

CHRISTVS. I. Ego meam Ec-
clesiam esse uolui, non Democraticam,
ut populus eligeret Ministros sacros, ac
regeret; nec Aristocraticam, ut soli iun-
ctim Apostoli seu Episcopi præessent:
sed Monarchicam, ut his quæ Pastori-
bus, quæ Gregibus, vno in Ouili Pastor
vnus, Vicarius meus Petrus, Petrique
successor ex ordine superintenderet.
Vide *suprà* q. 1.

Qui igitur huic ordinationi resiste-

ret, aut S. Clerum potestati sæculari
subijceret, Dei ordinationi resisteret idem,
ac cælum terræ misceret: imò subiecta
ret. Ecquæ isthæc rerum diuinarum e-
uersio? Diuinarum, humanarumque
confusio? & certa euersio. Benè, verè
Alexander Papa in Conc. Lateran. *Non
debet Ecclesiam Dei minus liberam esse tem-
pore Principum Christianorum, quam fuerit
tempore Pharaonis.*

2. Quid? Deterioris foreat conditio-
nis Sacra Christiana Virique Sacri in
Nouo Testamento, quam in Veteri
fuerunt? At in hoc cum fortunis suis ex-
empti erant Sacerdotes, *Gen. 47.* sub
Pharaone: *Leuitæ, Exo. 30. Num. 1. & 3.*
donati omnes Aaroni, iussu Dei, ut fors
Dei propria. Item, *1. Esd. 7.* Sacerdotes
sub Artaxerxe.

3. *Mat. 17. Liberi sunt filij Regum à tri-
butis: At Ego sum Rex Regum, & Cle-
rici sunt liberi mei. Quin Regum quo-
que ministri habentur immunes: quo
magis serui mei in libertatem vocati.*
Quò sanctius ab exemplis S. Scripturæ
statuerunt Sancti mei, diuino iure, etsi
minus expressè scripto, tamen ab ex-
emplis ducto, Ministros meos esse de-
bere, sicut, Magister eorum est, exem-
ptos. Satis est, *si sit Discipulus, sicut Magi-
ster est.*

DE MONACHIS.

QVÆSTIO XXII.

*Quanta sit Antiquitas Religio-
sa vita?*

G 2

XXXII.

XXXII. ANTICHRISTIANISMVS.

LVTHERANI & CALVINIANI negant ante 400. annum à Christo nato ullam vsquam Monasticen extitisse. Vide in meo *Luthero-cal.* p. 2. q. 53.

CHRISTVS. I. Ego ipse meâ vitâ & Doctrinâ status Religiosi perfecti, quantus in Euangelio apparet, Autor extiti, promulgator, & protector, *Est autem Religio status hominum ad perfectionem tendentium per indissolubilem Votorum trium essentialium professionem.*

1. Consilium Obedientiæ dedi Luc.

9. *Qui vult venire post me, abneget seipsum, & tollat crucem suam, & sequatur post me. Matth. 19. Consulebam iuueni. Si vis perfectus esse, vade, vende omnia quæ habes, & da pauperibus, & veni sequere me.*

2. Paupertatem, Luc. 14. *Qui non renunciat omnibus quæ possidet, non potest meus esse Discipulus.*

Item Matth. 19. vers. 29. Lu. 18. vers. 29. &c.

3. Castitatem docui, Matth. 19. *Sunt Eunuchi, qui seipso castrauerunt propter regnum cælorum. Qui potest capere, capiat.*

II. Et verò Apostoli mei Consilia amplexi ritè tenuere: Matth. 19. *Ecce nos reliquimus omnia, Bona fortunæ, vt Pauperes: vxores, vt casti: & secuti sumus te, vt obedientes. Atque ideo Amen dico vobis, qui reliquerit domum, & patrem & matrem & vxorem, & agros propter regnum Dei, centuplum accipiet, & vitam æternam possidebit.*

III. Accedit, quòd præcessit adumbratio Religionis; cuius quædam

est in Euangelio perfectio. 1. Gen. 4. *Enos, iste cepit inuocare Nomen Domini*, cultu rituque scilicet peculiari; nam antè Adamus, Abel, Seth inuocauerant Dominum modo vulgari.

2. Nazaræi, *Numero. 6.* Votis conceptis sese cultui diuino consecrabant.

3. Helias & Helisæus absque vxoribus, opumque studio vitam transegerunt. Vnde filios prophetarum, Monachos appellat S. Hieronymus ep. ad Rusticum.

4. Nepotes Rechab, *Ierem. 35.* abstinebant vino, agros non colebant, duram vitam exigebant.

5. Ioannem Baptistam verè Monachorum principem appellant S. Patres, Chry. Hier.

QVÆSTIO XXIII.

An sint CONSILIA Evangelica?

XXXIII. ANTICHRISTIANISMVS.

LVTHERO-CALVINISTÆ negant vtrumque. Vide in meo *Luthero-cal.* p. 2. q. 54-55. Et in *Genealog.* p. 2. q. 15.

CHRISTVS. I. Dicentibus Apostolis. *Mat. 19. Non expedit nubere*; respondi: *Non omnes capiunt verbum hoc; sed quibus datum est, &c.* Nam sunt eunuchi, qui seipso castrauerunt propter regnum cælorum. *Qui potest capere, capiat*; hoc Consilij est, non præcepti: Neque illud, *Propter regnum cælorum*, significat, propter Euangelium prædicandum; (vt vult Martyr, contra S. Patres.)

2. De voluntaria Paupertate dixi adole-

olescentulo: Mat. 19. *Si vis perfectus esse, vende, vende omnia qua habes, & da pauperibus; & veni, sequere me* obedienter. Et hoc Consilium esse patet ex hoc: *Si vis perfectus esse*: Nam de necessitate præceptæ salutis dixeram: *Si vis ad vitam ingredi, serua mandata*. Quod autem Consilijs istis suum sit præmium, meritumq; certum, subiuncto docui: *Et habebis thesaurum in celo*. Sic omnis Patrum consensus est.

Sicque Petrus intellexit, ideo auditio Consilio hoc meo, aiebat: *Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te; quid ergo erit nobis meriti ac præmij*? Matth. 16. respondit: *Qui vult venire post me, abneget semetipsum*; quò magis tua: *Et tollat crucem suam, quæ existit ex concupiscentiæ stimulo perpetiando; & sequatur me, obediendo*. *Qui autem perdidit animam suam propter me, inueniet eam in vitam æternam*.

QVÆSTIO XXIV.

An Consilia Euangelica sint obseruatu possibilia?

XXXIV. ANTICHRISTIANISMVS.

PRÆCEPTA Dei obseruatu possibilia nemini sunt; quanto minus, si quæ forent, altioris Consilia perfectionis.

CHRISTVS. 1. Verè Pater meus dixit per Moysen, Deu. 30. *Mandatum hoc, quod ego precipio tibi hodie, non supra te est; sed iuxta te est sermo valde in ore tuo, in corde tuo, ut facias illud*. Eccl. 33. *Homo sensatus credit Legi Dei, & lex ei fidelis*. Et ego, Matth. 11. *Tollite iugum meum s. vos: Is-*

gum enim meum suauè est & onus meum leue.

2. Atque idcirco, Mat. 19. *Si vis ad vitam ingredi, serua mandata*; dixi adolescenti: *Qui mihi verè reddebat. Omnia hac custodini à iuuentute mea. Quid adhuc mihi deest?* Consilium, inquam, Euangelicæ perfectionis. *Nam si vis perfectus esse, Paupertatem voluntariam sectare, vende omnia, & da pauperibus; & veni, cum flore castitatis, & sequere me* Virginem Virgo, & obedientem obediens.

3. Erit, quando, Act. 2. & 4. nemo, quæ possidebat, aliquid suum esse dicit; sed erunt illis omnia communia: & venditorum pretium ponent ad pedes Apostolorum: ac diuident illa omnibus, prout cuiq; opus erit. Factumque est ita.

4. Erit, quando vni Philippo parenti, Act. 21. erunt quatuor filie Virgines prophetantes: Si tunc tot, quot erunt cæteris? Sap. 3. *Felix sterilis, & incoquinata*. &c. Quare, Isa. 56. *Non dicat eunuchus: Ego lignum aridum*. &c. *Dabo eis nomen melius à filijs & filiabus*.

5. Quoad obedientiam; *Ego veni, non ut faciam voluntatem meam; sed Patris mei, qui in cælis est: Et hic est cibus meus*. Huc & Discipulos vocauit, Matth. 4. *Venite post me; & faciam vos fieri piscatores hominum*. *Et illi continuo relictis relictis relictis retibus & navi, secuti sunt me obediens*.

QVÆSTIO XXV.

An Vota sint Vtilia, gratusq; DEO cultus? An cum Veteri Test. sublati?

G 3

XXXV.

XXXV. ANTICHRISTIANISMVS.

VOTA nulli sunt bono; adeoque non vltus Dei cultus; vt sit *ἑθελότης κεία*, seu voluntaria superstitione. Suntque cum vetere lege stirpitus sublata.

CHRISTVS. I. Promisi ac præstiti, & præstabo: Mat. 19. *Vos, qui secuti estis me, centuplum accipietis, & vitam æternam possidebitis: Et sedebitis, iudicantes XII, Tribus Israel.* Sap. 3. *Quæ nesciuit thorum in delicto, dabitur ei fidei donū clectum.* I. Cor. 7. *Dico innuptis & viduis: Bonum est, si sic permanserint, Et Vidua beator erit, si sic permanserit.* Quam gloriosæ hæc sunt utilitatis?

II. Vouere autem, Deum est insigniter colere. Isa. 19. *Colent Deum in hostijs & muneribus: Vota vouebunt, & soluent.* Nec aliud insignius sciebat, quod Deo præstaret, quam, Gen. 28. quod *Votum vouit Iacob.* Itemque Dauid, 2. Reg. 7. Idque voluntarium, minimeque præceptum. Vide *Luthero-cal. p. 2. q. 56.*

III. Neque ego *veni soluere legem, sed adimplere;* Mat. 5. Hocque amplius legem de Votis reddendis; quò lex gratiæ esse perfectior debet Lege vetere seruitutis. Cùm autem in hac Lex de Votis Moralis fuerit, non solui eam, sed adimpleri perficique oportuit per veros Adoratores in Spiritu & veritate: Veluti prædictum Isa. 19. *Vota vouebunt Domino, & soluent.* Sin: 1. Tim. 5. *erunt habentes damnationem; quia primam Fidem irritam fecerunt.*

Tametsi igitur omnia Veteris Testamenti Ceremonialia, & Iudicialia voluerim antiquata; Moralia tamen confirmari tantò solidius, quale *Vouere Deo* est. Quocirca, Deut. 23. *Si nolueris polli-*

ceris, absque peccato eris: Si voueris, non tardabis reddere.

QVÆSTIO XXVI.

An Deo rectè voueatur Paupertas, & Obedientia?

XXXVI. ANTICHRISTIANISMVS.

LVTHERO-CALVINISTÆ damnant vtramque *ἑθελότης κεία*, seu superstitionis, Vide *Luthero-cal. p. 2. q. 59.*

CHRISTVS. I. Ego sic volui, & docui, Mat. 5. *Beati pauperes spiritu:* non paupertate Afflictionis; non Humiliationis; sed voluntate non diuites, Et non diuites, seu pauperes Actu, sed non affectu; neque pauperes actu simul & affectu. sed pauperes Affectu, etsi non actu. Hi enim sunt hilariter & sponte effecti, humiles; &, licet omnia habentes, nihil tamen possidentes. Hunc in sensum istius beatitudinis concedit omnis S. Patrum consensus.

2. *Quoniam talium est regnum cælorum;* principaliter sic mea eis gratia donante; dein etiam ipsorum Voto sic commerente. Proinde dixi, Luc. 6. *Va diuitibus:* Et Mar. 10. *Quam difficile, qui pecunias habent, intrabunt in regnum cælorum. Facilius est Camelum intrare per foramen acus, quam diuitem in regnum cælorū.* Quare id omne Deo rectè vouetur, quod Deo teste bonum esse, gratumque illi scimus: tale est Paupertatis voluntariæ votum: ergo rectè vouetur.

3. Mat. 19. *Si vis perfectus esse, vade, vende. &c.* Quia rectum est vouere, ac perfectum, ideo ad id hortatus sum: præmumq; proposui, vt traherē pellectos.

4. Huc

4. Huc concurrebant, A. & 4. *Credendum cor unum & anima una; nec quisquam eorum, quae possidebat, aliquid suum dicebat.*

5. Huius violatio voti, A. & 5. *Sacrilegij crimine obstrinxit Ananiam & Saphiram, reosque mortis constituit.*

XXXVIL. ANTICHRISTIANISMVS.

LUTHERO-CALVINISTÆ: Obedire, cui non debetur, quasi ob Dei cultum; est stultum; & impietas. Vide *Luthero-cal. p. 2. q. 54. & 59.*

CHRISTVS. Ego verò fui obediens usque ad mortem. Phil. 2. Et dixi, docuique: Mat. 16. *Qui vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me.* Hoc animi præparatione omnibus Fidelibus est factu Necessarium ad salutem; ad perfectionem verò altiore & coronam gloriosiore, est Consultum: sed qui potest capere, capiat. Si vis perfectus esse, vende. &c. & sequere. Me sic obligatus arctè, vt retrocedere tibi integrum non sit, vi voti facti.

QVÆSTIO XXVII.

An Constitas ritè voueri possit? Et à quibus?

XXXVIII. ANTICHRISTIANISMVS.

LUTHERO-CALVINISTÆ negant. Vide in *Gen. p. 2. q. 15.*

CHRISTVS. 1. Meam Virginem Matrem Deo perpetuam vouisse castitatem, isto Gabriele docebat: Luc. 1. *Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco?* quasi dicat, Impedimentum posui, quo min⁹ cōcipere me fas: istud a. est votum, ob quod non licet cognoscere virum. Ita S. Patres rectè intellexerunt.

2. Ego ad eum, Mat. 19. *Sunt Eunuchi, qui se castrant, propter regnum Dei. Qui*

potest capere, capiat; sic tu adeo. Castratio hic non est euitatæ naturæ, non ferri emasculantis; sed Continentia voto necessitante professa. Ita S. Patres semper sanè id intellexerunt.

3. Huc meus respexit Apostolus, 1. Tim. 5. *Adolescentiores viduas deuota; cum enim luxuria fuerint in Christo, nubere volunt, habentes damnationem; quia primam FIDEM irritam fecerunt, votifragæ nimirum.*

XXXIX. ANTICHRISTIANISMVS.

LUTHERVS, viris, anno ætatis 70. aut 80. Calvinus; Fæminis olim licuit ætatis anno 60. Vide meam *Luthero-cal. p. 2. q. 66.*

CHRISTVS. Ego verò ad ætatem acquiesco, cui liberi sit vsus arbitrij.

1. Vnde Mat. 19. *Sinite paruulos ad me venire.*

2. Quia Thre. 3. *Bonum est viro cum portauerit iugum ab adolescentia.*

3. Exempla ecce: Baptista puer secessit in eremum. Mater mea, Lu. 1. adolescentula vouit Non cognoscere virum. Sic Antonius, Paulus, Hilarion, &c. Thecla, Agnes, Cecilia, &c.

XL. ANTICHRISTIANISMVS.

LUTHERVS, cum suis: Parentibus inuitis nulli unquam fas inire religionem.

CHRISTVS. At Mat. 10. inquam: *Qui amat patrem, aut matrem plus, quam me, non est me dignus.* Et Luc. 9. *Vocarum nec vel salutare, vel sepelire parentes permisi.* Id adeo in Veteris Test. imperfectione Pater voluit obseruatum. Gen. 12. *Egredere de domo tua, & de cognatione tua.* Deut. 33. *Qui dixerit patri suo, & matri sue, Nescio vos; & fratribus suis, Ignoro vos; hi custodierunt eloquium tuum, & patrum tuum.* Pl. 44. *Obluiscere populum tuum, & do-*

*& domum patris tui, & concupiscet Rex de-
corem tuum.*

XL I. ANTICHRISTIANISMVS.

LUTHERANI in meo *Luthero-cal.* p. 2. q. 66. Pro-
fessio castitatis in religione non soluit matrimonium
seu ratum solum, seu etiam consummatum.

CHRISTVS. 1. Consummatum
non solui posse docui, Mat. 19. *Quos De-
us coniunxit, homo non separet. Qui dimiserit
uxorem suam, facit eam machari.* Vnde 1.
Cor. 7. *Is, qui matrimonio iuncti sunt, pra-
cipio non ego, sed Dominus: Mulierem à viro
non discedere: post Consummationem.*
Sic Patres.

2. Ratum duntaxat potest solui per
monasticen professam, exempla sancto-
rum approbat Deus.

QVÆSTIO XXVIII.

*An Vita EREMITICA sit pro-
banda?*

XLII. ANTICHRISTIANISMVS.

LUTHERANI & CALVINIANI culpant in
Lea solitudinem, & Austeritatem. Vide me-
um *Luthero-cal.* p. 2. q. 67.

CHRISTVS. Eremiticem esse san-
ctam, in meo docui Præcurfore & Ba-
ptista Ioanne, inque Helia. Ille per eam
tantus euasit, vt Mat. 11. *Inter natos mu-
lierum non surrexerit maior Ioanne.* Et ipse,
Luc. 1. *præcessit ante me in Spiritu & virtu-
te Helia.* Qui, 4. Reg. 1. vir qualis ac quan-
tus?

2. De me quoque sic prodidit Lu-
5. *Ipsē secedebat in desertum, & orabat.* Ceu
Moysen, Exo. 24. in montem ascendere
solum iussit Deus, ei locuturus:

QVÆSTIO XXIX.

*An Monachis LABORARE necesse: & ne-
fas MENDICARE?*

XLIII. ANTICHRISTIANISMVS.

CALVINVS: suis solis victitent laboribus
monachi, ex præcepto.

CHRISTVS. 1. Cùm Religiosi me
vocaute, Mei, Apostolorumque esse de-
beant imitatores; Quidam in sola vita
Cōtēplatiua; Alij in Actiua sola; in Mix-
ta alij: Vacare Deo quoq; *Supplices* soli i-
psos quandoq; oportet: aut proximorū
saluti, seu cōprecando, seu prædican-
do. In vtroque sunt operarij & serui bo-
ni. At, Mat. 10. *Dignus est Operarius mer-
cede sua: præsertim spiritu laborans.*

2. Corporis autem labor, vt meus &
Apostolorum, esse pro Vocationum va-
rietate potest in vinea mea, ac messis.

1. Ob quam & Ipse me cum Apосто-
lis mulierum pietate sustētari permisi.

2. Quò constantius Apostoli, omni-
sa piscatione sua ordinaria, ordinariam
tenuere vocationem suam me sequen-
do. *Quin* tamen & subinde repeterent
piscationem; cum libebat, licebat; non
sic verò, vt Piscatoriam profiterentur.
Itaque Laborandi præceptum commu-
ne omnibus volui; plus tamen, minusve
alijs; alijsque aliter.

XLIV. ANTICHRISTIANISMVS.

LUTHERANI teste *Luthero-cal.* p. 2. q. 69. cum dam-
natis olim hæreticis, Vide in *Genea* p. 2. q. 16. damna-
tionem spontaneam coelentibus mendicitatem de-
nuntiant.

CHRISTVS. 1. Ego, cùm essem di-
ues, pauper factus sū; ideo, Luc. 9. *Filius
hominis non habet, vbi caput suum reclinat.*
Et testis idem Lucas, 6. *Mulieres aliquæ
ministrabant ei de facultatibus suis:*

2. Om-

2. Omnis vita mea spontaneâ testatur paupertatem, opis, stipsq; indigam alienæ. Sine domo natus vixi: prædicâdo conuersatus apud diuersos prandebam; alieno in iumento vilique vectus nec victum in vrbe reperiebam: in domo cenâ supremâ aliena habui; alieno illatus demum sepulcro quieui. Quia Pl. 39. *Ego Mendicus sum & pauper.* Et populus meus, Psa. 108. *persecutus est hominem in opem & mendicū.* At verò, 2. Cor. 8. *Propter vos egenus factus sum, ut essem diues.*

3. Sanè, cum ad tam gloriosam me demiserim Mendicitatem; imitatores meos degeneres mei haud esse conuenit; Nec eis illam à quoquam duci ignominiosam; tantum non damnosam.

4. Sicut enim morte mea Crucis ignominiam verti in gloriam; ita paupere Vitâ meâ Mendicitatis opprobrium transtuli in fructuosum exemplum & ad Priuilegium euexi gloriosum.

5. Hinc Apostolus gloriabunda cōfidentia exclamat: Mat. 19. *Ecce, Nos reliquimus omnia.* Hinc alacres acceptabât mandatum meum, Mat. 19. *Nolite possidere aurum, neque argentum in zonis, nec duas tunicas.* Hinc in gratis dantes prædicationem Euangelij, quam gratis acceperant, suam auditores Euangelij profusè promebant liberalitatem, ut in mendicos præclare de ipsis meritos: Mat. 10. 1. Cor. 9.

QVÆSTIO XXX.

*An heretici incorrigibiles sint ple-
tendi?*

ANTICHRISTI ECCLESIOMACHIÆ LVTHE-
RO-CALVINISTICÆ

F I N I S.

H SACRA.

XLV. ANTICHRISTIANISMVS.

LVTHERVS cum Donatistis & Hulsio, negat. Vide in *Luthero. e. p. 2. q. 73. & Genea. p. 2. q. 16.*

CHRISTVS. Ego talibus hæreticos comparauit quæ sunt ferro flammisque persequenda. Mat. 7. *Attendite à falsis prophetis. &c. intrinsecus sunt LV PL rapaces.* Sic & Apostolus Act. 20. *Post discessum meum intrabunt lupi rapaces.* Ioan. 10. *Qui non intrat per ostium in ouile ouium, sed ascendit aliunde; ille fur est, & latro:* At hi tales morte mulcandi sunt: & verè S. Patres per tales intellexerūt hæreticos.

2. Et Ipse ego, Ioan. 2. *nunquid flagello facto expuli profanatores templi?*

3. Non Petrus, Act. 5. mentitos Spiritui S. Ananiam ac Saphiram spiritu oris sui occidit? Non Paulus Elymam, Act. 13. seductorem proconsulis cæcitate percussit?

4. Quò iustius. Deut. 13. & 18. falsi prophetæ iubentur occidi. Deu. 17. *Qui superbierit, nolens obedire Sacerdotis imperio: ex sententia Iudicis moriatur.* Sicque vsitarunt Helias, Iosias, Iehu. &c. 3. Reg. 18. 4. Reg. 10. & 23. Iustum Nabuchodonosoris edictum est, Dan. 3. ut, qui blasphemaret Deum Danielis, interficeretur & domus eius deuastaretur.

Quocirca cum Ecclesia inobedientes debeat reijcere, ut ethnicos, & gladio sæculari relictos; certum est, quod Magistratus sæcularis, Rom. 13. *non sine causa gladium portat: minister enim Dei est, vindex iram.*

